

סמ:

ר"ן

נערה המאורסה פרק עשירי נדרים

רש"י

מסורת הש"ס

עין משפט
נר מצוה

י"א א מ"י פ"ב מהלכות
תמורה הלכה ד' פתח
לחן שמה:
י"ב ב מ"י פ"ב מהל'
נדרים הל' כ' פתח
לחן נדר טור ש"פ י"ד
סיון ר"ל פ"ק מנ':
ב"ר ג מ"י ש' פתח ס'
ט"ו ש' פ"ק מנ':

הנהגות הב"ח

(א) גמ' ואפילו ר"מ לא
קאמר אלא דלא אמר:
(ב) שם דלמחר רבנן כל
שאלו טה גליל ותיבת
דבר נמחק: (ג) רש"י
ר"ה ואפילו ר"מ ובי
באומר הרי זו תמורה
עולה תמורת שלמים
מחיר סכר מרלא אמר
תמורת עולה ושלמים
דלמא מיהדר הוא דהרי
וכי וי"ו סכר כי הוה
אמר תמורת גליל ודלמא:
(ד) ר"ה לא שאלו וי"ו
דאף בנת אחת:

תוספות

ר"ש פ"א פ"א ור"מ
י"ו י"ו: פי' תפלתא
דרי יוסי פשטין בעין
לכ"ע: תמורת עולה
והתמורת שלמים ובי
ואמר רבי יוסי אם
אמר תמורת עולה
כיון שבעת תמורת עולה
היה נדעוהו למחר תמורת
שלמים לאסוקי' אם נמך
דלמא תלה זו דבית מדרש
הואיל ואף לקרות שני
שמות בבית דבריו קיימין
בני דלמחר בבית שלמים
עולה ונדמי חזיה שלמים
ואפילו ר"מ לא כליט' הוא:
דלא אמר לא תחול זו
אל"כ חלה זו דבית מדרש
דלא תלה הלאשיות ואלה
שניה אכל הכה כ"י פ"ה
ר"מ מודה דכל הפרה
ואפילו ר"מ לא כליט' הוא:
ק"מ יוסי' י"ב י"ב י"ב
לא אמר הכי בני תמורת
דלמא תלה חלה אמר
הקמה בבית א"י לא חלה
וגל' ש' וי"ו כליט' שם
ובפסק ש' קדושין ודף
ג' ג' ב' לחיות אמרה
רבנן למיתמי וא"ת אמאי
לא אמר הכי בני תמורת
עולה ותמורת שלמים ויא
רבי תמורת עולה ויא
נדמי חזיה עולה ונדמי
חזיה שלמים (ה"ג ו"ט
מערמין ודף י"ו):
לדברי
ו"ל דמ"מ נוחל' א"כ
דלמחר כל תלמוד מדי

אכל הכה שלא נתן קצבה פשיטא דלי הפרה חיילה הקמה לא חיילה
וכדמייבנא ולי אמרת דהפרה לא חיילה מינה דהקמה נמי לא חיילה
דהא אמרי ואמר דלא תחול הקמה אלא אם כן חלה הפרה. הלכך
פשיטא ליה לרבנן דהקמה לא חיילה אכל בהפרה הוא דמסקא ליה
מי אמרין כיון דאקדים ואמר קיים
י"ו וכתב הכי אמר מופר ל"י
משמע דלמתי דתחול הפרה בנת
הקמה ולא תחול הפרה אלא כ' קדמה
לה הקמה אלא ודממ"ג אמרי לא תחול
הקמה אלא כ' חלה הפרה ולא אמרי
נמי איכא לא תחול הפרה אלא אם
כן חלה הקמה משום דכיון דאקדים
קיים ל"י למופר ל"י סמך אלשינה
דהקמה חיילה דכריש' אדכר לה וליכא
דליכא ענה ואדכרה משום דחייש
דחיילה הקמה כולי האי עד דלא
שנקה רוחא להפרה אמרי ואמר
דלא תחול הקמה אלא כ' חלה הפרה
והרי הוא כליט' המנה על שמיהן
שחולו הקמה בנתמלה אלא כ' הפרה
או דלמא נתי דלמא ומופר ל"י בנת
קיים ל"י לאו דתחול הפרה בנת

הקמה ל"י כיון אלא משום דל"א לקרות שני שמות כדאמר ומיהו ה"א
גבירא בהפרה קפיד דתחול דהא אמר דלא בני דתחול הקמה אלא כ'
חלה הפרה ודעתו ה"י שחולו כדאמר מיהו משום דקפיד טפי דתחול
הפרה מהקמה אמרי שאלו חלות ההקמה מעכב חלות ההפרה דמגלי
דעמיה דלא תחול הקמה אכל אע"ג דחלות הפרה מעכב חלות
הקמה לא אמרי דלא תחול הפרה הלכך הפרה חיילה הקמה לא
חיילה: **ופשטין לה פלוגתא דר"מ ורבי יוסי.** דלפליגי דומיא דהך
גוונא בתמורה בפרק י"ד מערימין (דף כ"ה): דתנן הרי זו תמורת
עולה תמורת שלמים הרי זו תמורת עולה דברי רבי מאיר רבי יוסי
אומר ובי' ואמרין עולה בנתמלה הם דהכל מודים באומר תחול
זו ואחר כך תחול זו דברי הכל תפוס לשון ראשון דלפליגי רבי יוסי
שלמים לא תחול זו אלא אם כן חלה שני שמות מיהו משום דקפיד טפי דתחול
זו עד שתתחבב ויביא בדמי חזיה עולה ונדמי חזיה שלמים לא תחול
מדהוה ליה למימר תמורת עולה ושלמים ואמר תמורת עולה תמורת שלמים הרי זו תמורת
דלפשר דמאי דקאמר תמורת עולה תמורת שלמים טעי דסבר אי לא חזיה תמורה אכל חד וחד לא חיילה תמורה אמרייהו הלכך
בדוקין אמו אם אמר לעולה ושלמים נתכוונה תרעה עד שתתחבב ותמכר ויפלו חזי דמיו לעולה וחזי דמיו לשלמים. אלא פלוגתאיהו
דברי מאיר ורבי יוסי תליא במוציא שני שמות מפיו או שחולו השני הראשון או שחולו שניהם בנת אחת הואיל ולי אפשר
לקרות ב' שמות כאחת. ומש"ה אמרין דלברי יוסי ודאי אפשר בעין דכי אמר ומופר ל"י לאו בנת הקמה קאמר אלא בנת אחת
הלכך הפרה חיילה. ובי מיימא אפ"ה הכי חיילה דהא אסוקא לקמן דכל שאני בזה אחר זה אפ"ה בנת אחת אינו לאו מילתא היא דהא הכה
לא מעכבא הקמה אהפרה דהא אמרי ואמר לא תחול הקמה הלכך לרבי יוסי פשיטא דהפרה חיילה. ואפ"ה לר"מ נמי פשטין הכי דאע"ג דלמחר
התם דכי אמר תמורת שלמים בנת תמורת עולה קאמר ולא חיילה הכה שאני דכיון דלמחר לא תחול הקמה אלא כ' חלה הפרה גלי דלמחר
דלמחר הוא דקפיד אהקמה לא הלכך כי אמר ומופר ל"י לאו בנת הקמה קאמר דהרי תחול בנת אחת. ובי' דאמר
אמאי לא אמרין ואפ"ה ר' מאיר לא קאמר אלא התם מדהוה ליה למימר תמורת עולה ושלמים ואמר תמורת עולה תמורת שלמים הרי זה
כאומר תחול זו ואחר כך תחול זו וכסוגיא דהתם אכל הכה דליכא לינא יתירא בנת אחת קאמר לאו מילתא היא דבשלמא התם כיון דלפשר
לתמורת עולה ושלמים לחול כאחת כל היכא דליכא לינא יתירא אמרי' דלנת אחת נתכוון אכל הכה שאני אפשר להקמה והפרה לחול כאחת
אפילו בלא לינא יתירא אמרין דלמא אחר זה אי לאו משום דלמתי ואמר ולא תחול הקמה אלא אם כן חלה הפרה. כ"ל פירושא דשמעתא
ופירושא תריצא ומעליא הוא: **בני רבא קיים ומופר ל"י בנת אחת מהו.** כלומר דקיים לתודיה לאו כלום הוא וליכי הוא שכוללן
שמהן כאחת. ואיכא נסמי דגרסי קיים ל"י ומופר ל"י בנת אחת מהו ולהגן נסמי בני דלמא הכי בדידא בנת אחת דמגלי
בדעתיה שהוא רוצה שיחולו בנת אחת. ונראה בבני דכתיב מספקא ודאי אי אפשר לשניהם לחול כאחת מיהו נתי דלי חד מנייהו קדים
אידך לא חיל' כלל הכה דבנת אחת לגבי כל חד מנייהו אמרין דקדים דחיל' ואיכא למימר נמי דלמחר ולא קדים וכיון שאני אפשר
לשניהם לחול כאחת מספקין דלמא הקמה חיילה ומו לא מצי מפר: ופשטין לה מדרגה דלמחר בפרק האיש מקדש (קדושין י'): גבי המקדש שני
לחיות כאחת דכיון דלא מצי לקדשהו בזה אחר זה אפ"ה בנת אחת ליכא לחוד מנייהו ספק קדושין כלל הכה נמי ליכא לספוקי בהקמה
ובהפרה כלל ומצי בנת הכי להפר ולקיומי בדבעי. ולא נתחוויר לי דברי ר"מ במו"ל בזה בפרק אחרון מהלכות נדרים: **בני רבא קיים**
ל"י היום מהו מי אמרין כמאן דאמר מופר ל"י למחר. דהכי קאמר קיים ל"י היום בלבד או דלמא הא לא אמר לה מופר ל"י למחר:

אמר תקדש חזיה למי עולה וחזיה למי שלמים: בעי רבא קיים ל"י היום מהו מי אמרין כמאן דאמר מופר ל"י
למחר דבי' דל"י תמתי' אמר היום אלא לאו מיתורא דהיום י' דלקדק היום יהיה קיים אכל למחר יהיה מופר והתחיל
הפרה מהיום: אי דלמא הא לא אמר מופר ל"י. ולעולם לא נאמרה הפרה מכלל לאו אם לא שוליה ההפרה בפני
אכל אם אמר שמהן קיים ל"י היום כדי דלקדק הא למחר יהיה מופר שיהי אמר בפירוש מופר ל"י למחר הלכך
קיים כל היום קאמר:

(א) תמורה כה: זכאס' ג'
(ב) זכאס' ג' עירובין
ג' קדושין ג' (ג) זכאס'
דמשיה:

מוסף רש"י

הרי זו תמורת עולה
תמורת שלמים. פשטין
בכמה חולין אלא שחיס'
אחת עולה ואחת שלמים
ואמר הכי זו תמורת עולה
תמורת שלמים. הרי זו
תמורת עולה. פשטין
לראשון ולכן קדושה חלה על
קדושה (ג' ב' ג'). דברי
ר' מאיר. דלמא ל"י ל"מ
תפוס לשון ראשון ובי' ע'
ש' תמורה כה: הראלי
ואי אפשר לקרות שני
שמות כאחד. ואיכא
למקדים זה אחר זה (ג' ב' ג')
דברי קיימין.
וחזיה תמורת עולה וחזיה
תמורת שלמים. ותפוס
עד שתתחבב ותמכר דכיה
בדמי חזיה תמורת עולה
ובדמי חזיה תמורת שלמים.
ונכתי פשטין שתי לפי
עולה ושלמים כדמכר את
ז' כ"ן ותמורה כה: וי"ו
ב"ש שם וזכאס' שס'.

פירוש הרא"ש

ר"ש פ"א פ"א ור"מ
י"ו י"ו: פי' תפלתא
דרי יוסי פשטין בעין
לכ"ע: תמורת עולה
והתמורת שלמים ובי
ואמר רבי יוסי אם
אמר תמורת עולה
כיון שבעת תמורת עולה
היה נדעוהו למחר תמורת
שלמים לאסוקי' אם נמך
דלמא תלה זו דבית מדרש
הואיל ואף לקרות שני
שמות בבית דבריו קיימין
בני דלמחר בבית שלמים
עולה ונדמי חזיה שלמים
ואפילו ר"מ לא כליט' הוא:
דלא אמר לא תחול זו
אל"כ חלה זו דבית מדרש
הואיל ואף לקרות שני
שמות בבית דבריו קיימין
בני דלמחר בבית שלמים
עולה ונדמי חזיה שלמים
ואפילו ר"מ לא כליט' הוא:
ק"מ יוסי' י"ב י"ב י"ב
לא אמר הכי בני תמורת
דלמא תלה חלה אמר
הקמה בבית א"י לא חלה
וגל' ש' וי"ו כליט' שם
ובפסק ש' קדושין ודף
ג' ג' ב' לחיות אמרה
רבנן למיתמי וא"ת אמאי
לא אמר הכי בני תמורת
עולה ותמורת שלמים ויא
רבי תמורת עולה ויא
נדמי חזיה עולה ונדמי
חזיה שלמים (ה"ג ו"ט
מערמין ודף י"ו):
לדברי
ו"ל דמ"מ נוחל' א"כ
דלמחר כל תלמוד מדי

אמר תקדש חזיה למי עולה וחזיה למי שלמים: בעי רבא קיים ל"י היום מהו מי אמרין כמאן דאמר מופר ל"י
למחר דבי' דל"י תמתי' אמר היום אלא לאו מיתורא דהיום י' דלקדק היום יהיה קיים אכל למחר יהיה מופר והתחיל
הפרה מהיום: אי דלמא הא לא אמר מופר ל"י. ולעולם לא נאמרה הפרה מכלל לאו אם לא שוליה ההפרה בפני
אכל אם אמר שמהן קיים ל"י היום כדי דלקדק הא למחר יהיה מופר שיהי אמר בפירוש מופר ל"י למחר הלכך
קיים כל היום קאמר:

אמר תקדש חזיה למי עולה וחזיה למי שלמים: בעי רבא קיים ל"י היום מהו מי אמרין כמאן דאמר מופר ל"י
למחר דבי' דל"י תמתי' אמר היום אלא לאו מיתורא דהיום י' דלקדק היום יהיה קיים אכל למחר יהיה מופר והתחיל
הפרה מהיום: אי דלמא הא לא אמר מופר ל"י. ולעולם לא נאמרה הפרה מכלל לאו אם לא שוליה ההפרה בפני
אכל אם אמר שמהן קיים ל"י היום כדי דלקדק הא למחר יהיה מופר שיהי אמר בפירוש מופר ל"י למחר הלכך
קיים כל היום קאמר:

